

بررسی اثر مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن

بهروز قاسمی^۱، آزاده رجبی^۲

^۱ گروه مدیریت بازرگانی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ گروه مدیریت بازاریابی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

نام نویسنده مسئول:

بهروز قاسمی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۵/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۷/۲۷

چکیده

دستیابی به مزیت رقابتی بسیار وابسته به سیستم کنترل و مدیریت ریسک در سازمان است. در واقع، سازمان هایی که سیستم کنترل قوی و مدیریت ریسک دارند قادر به مقابله با رقبا می باشند. این امر به ویژه با افزایش رقابت پذیری در زمینه فناوری اطلاعات اهمیتی بسیار یافته به طوری که سازمان ها تمامی اهداف خود را در راستای دستیابی به عملکرد بهتر، در این زمینه قرار داده اند. تحقیق حاضر توصیفی با روشی پیمایشی است که از منظر هدف کاربردی تلقی می شود و هدف اصلی آن بررسی تاثیر مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن در بانک سپه بوده است، در این راستا با مرور ادبیات و پیشینه تحقیق مدل تحقیق متشکل از سه بخش متغیرهای مستقل، وابسته و میانجی طراحی شد که در آن مدیریت ریسک سازمانی شامل مولفه های شناسایی، تحلیل، برنامه ریزی، پیگیری و کنترل می باشد که بر مزیت رقابتی به عنوان متغیر وابسته با نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر گذار است. در این راستا پرسشنامه ای تهیه و در بین نمونه آماری متشکل از ۱۵۳ نفر از مدیران، کارشناسان و خبرگان بانک سپه به شیوه تصادفی ساده توزیع شد. با گردآوری پرسشنامه های توزیع شده اقدام به تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از مدل معادلات ساختاری شد که با توجه به نتایج به دست آمده مدیریت ریسک سازمانی با ۰.۵۶ تاثیر متوسط بر مزیت رقابتی با نقش میانجی فناوری اطلاعات را در مورد مطالعه تحقیق حاضر به دست آورد.

واژگان کلیدی: مدیریت ریسک سازمانی، مزیت رقابتی، فناوری اطلاعات، عصر پست مدرن.

مقدمه

پیچیدگی محیطی، شدت رقابت، رواج تکنولوژی های نو و پیشرفته، توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، شیوه های نوین عرضه کالاها و خدمات، مسایل زیست محیطی و سمت گیری سازمان ها از دارایی های مشهود به نامشهود و... از عوامل عمده ای است که موجب شده سازمان ها و بنگاه های اقتصادی در دوران حیات خود با ریسک های بسیار متعدد و خطرات زیاد و حتی پیش بینی نشده مواجه شوند و به همین جهت آنها با انواع مقوله های مدیریت ریسک نظیر مدیریت ریسک بنگاه، مدیریت ریسک کسب و کار و مدیریت ریسک استراتژیک مواجه هستند و به آن ها توصیه شده است که برای مدیریت ریسک خود از این رویکردها استفاده نمایند [۹]، به بیانی دیگر در مواردی مشاهده می گردد، برخی شرکت ها در هنگام تغییر شرایط محیطی به طور پیوسته بیشتر از دیگران بازده کسب می نمایند، اما آیا این موفقیت به دلیل وجود مدیریت موثر ریسک بوده است؟ و اینکه تاثیرات رفتاری و کارکردی حاصل از مدیریت ریسک بر عملکرد تا چه اندازه بوده است؟ [۳۴].

از دیگر مزایای ایجاد یک مدیریت ریسک در شرکت که مبتنی بر دیدگاه مرتبط بر منابع می باشد، می توان به ایجاد انگیزه ای قوی در میان سهامداران عمده شرکت اشاره نمود که با حفظ و گسترش سرمایه گذاری خود در شرکت در واقع در دارایی هایی که مختص شرکت بوده، سرمایه گذاری انجام داده که این سرمایه گذاری ها ابزاری در جهت ایجاد بیشتر فرصت های تجاری کارا و همچنین کسب مزایای رقابتی مناسب و قابل تحمل برای شرکت تلقی می گردد که جملگی علائم و نشانه های رفتاری در تصمیم گیری می باشد [۳۱]، بنابراین می توان نتیجه گرفت فقدان یک مدیریت موثر ریسک در شرکت منجر به تحمیل هزینه های مازادی شده و البته کاهش سطح عملکرد شرکت می شود که شواهد عینی تاثیرات مدیریت موثر ریسک بر رفتارهای عملکردی شرکت باشد.

به منظور فراهم کردن امکان پاسخگویی کارها توأم با سطح خدمت مطلوب به مشتریان و توانمند شدن بنگاه ها در واکنش به تقاضاهای متنوع امروزی، استراتژی فناوری اطلاعات به عنوان ابزاری کارآمد (اما توأم با ریسک های بالقوه) توسط بسیاری از بنگاه های پیشرو به کار گرفته شده است [۲۷]. در سالیان اخیر پیشرفت ها در تکنولوژی بنگاه ها را به سمت توسعه صلاحیت های کلیدی خود از طریق برونسپاری تکنولوژی اطلاعات و سیستم اطلاعات استراتژیک سوق داده است. ژو و همکاران (۲۰۱۷) برونسپاری را به صورت روشی برای انتقال برخی یا تمامی خدمات مرتبط به ارائه گران خدمات بیرونی در نظر گرفتند که می تواند هزینه و زمان را مدیریت کرده و همچنین بهبود بخش بهره وری کیفیت و رضایت مشتری باشد. در نتیجه بسیاری از سازمان ها به دنبال بهبود رقابت خود کاهش هزینه و تمرکز منابع بیرونی خود بر فعالیت های کلیدی و غیره به وسیله برونسپاری خدمات می باشند. با وجود این مزایا تجارب ناموفق که در آن ارائه گران خدمات نتوانستند صرفه جوئی مورد انتظار را ارائه کنند گزارش می شود. در ضمن برونسپاری نرخ بالای شکست ۲۵ درصدی را همچنان داراست. بدین جهت مبحثی به اسم مدیریت ریسک در اینجا مطرح می شود که در این تحقیق به دنبال پاسخ به این سوال می باشیم که آیا مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی در بانک سپه با نقش میانجی فناوری اطلاعاتی تاثیر دارد؟

مبانی نظری پژوهش

مدیریت ریسک سازمانی

مدیریت ریسک در سازمان ها برای کاهش اثرات مربوط به پیدایش شرایط نامساعد و تاثیرات رفتاری بر عملکرد و کارکرد به کار گرفته می شود [۳۷]، اشاره تحقیق یوساب و همکاران (۲۰۱۸) به توانایی مدیریت ریسک در پاسخگویی به عوامل بازار که فراتر از کنترل مدیریت هستند به منظور ایجاد ثبات سودآوری در شرکت ها می باشد و نتیجه آن منتهی به ارتقاء اعتماد سرمایه گذاران و سهامداران در حفظ و ایجاد سرمایه گذاری و به دنبال آن بهبود عملکرد شرکت ها می گردد که نشان دهنده رفتارهای عملکردی است [۷]، از دیدگاه نظری هر فعالیت اقتصادی توأم با درجه ای از ریسک است. امروزه مسایل مدیریت مالی واحدهای اقتصادی از جمله مدیریت دارایی ها، مدیریت بدهی ها، مدیریت نقدینگی و مدیریت کفایت سرمایه در چارچوب مباحث ریسک بررسی می شود. در جامعه امروز تقریباً تمام افراد به نحوی با مفهوم ریسک آشنایی دارند و اذعان می کنند که در کلیه شئون زندگی با ریسک مواجه است [۱۰]. واژه ریسک مفاهیم متعددی دارد. زمانی که به تعاریف مراجعه شود،

متوجه می شویم که هر یک از محققان به فراخور حال، تعریف خاص مورد نظر خود را با اقامه دلیل و مباحث گسترده مطرح کرده اند. با آنکه تاکنون تعاریف متعددی از ریسک ارائه شده است [۲۱]، می توان ادعا کرد که همه این تعاریف برای بیان موقعیتهایی ارائه شده اند که سه عامل مشترک را می توان در آنها مشاهده کرد. در واقع، موقعیتهایی با ریسک توأم هستند که [۲۸]:

- ۱) عمل یا اقدام بیش از یک نتیجه به بار می آورد.
 - ۲) تا زمان ملموس شدن نتایج، از حصول هیچ یک از نتایج آگاهی قطعی در دست نباشد.
 - ۳) حداقل یکی از نتایج ممکن الوقوع می تواند پیامدهای نامطلوبی را به همراه داشته باشد.
- با مراجعه به منابع مختلف علمی، تعاریف متعددی از ریسک می توان یافت. که البته هر کدام از این تعاریف بسته به بعد یا زاویه دید خود، متفاوت می باشند. در فرهنگ مدیریت رهنما، در تعریف ریسک آمده است: ریسک عبارت است از هر چیزی که حال یا آینده دارایی یا توان کسب درآمد شرکت، موسسه یا سازمانی را تهدید می کند [۲۴]. اورگان و استپالتون (۲۰۱۵) در تعریف ریسک یک دارایی می نویسند: ریسک یک دارایی عبارت است از تغییر احتمالی بازده آتی ناشی از آن دارایی. فرهنگ وبستر، ریسک را در معرض خطر قرار گرفتن تعریف کرده است.
- هیلدره در فرهنگ لغات سرمایه گذاری، ریسک را زیان بالقوه سرمایه گذاری که قابل محاسبه است تعریف کرده است. گالیتز ریسک را هر گونه نوسانات در هر گونه عایدی می داند. گیلب هر پدیده ای که بتواند نتیجه حاصل از آنچه سرمایه گذار انتظار دارد را منحرف سازد ریسک تعریف کرده است، این تعاریف در تحقیق بل (۲۰۱۷) مورد اشاره قرار گرفته شده است. پاور (۲۰۰۴) مفهوم ریسک را از ابعاد مختلف مدنظر قرار داده و آن را از نظر مفهومی به دو دسته تقسیم می کند. وی معتقد است واژه ریسک به احتمال ضرر، درجه احتمال ضرر و میزان احتمال ضرر اشاره دارد. در این راستا ریسک احتمال خطر هم احتمال سود و هم احتمال زیان را دربر می گیرد. در حالی که ریسک خالص صرفا احتمال زیان را در بر می گیرد و شامل احتمال سود نمی شود.

لذا با توجه به مجموعه تعاریف فوق، می توان ریسک را به صورت زیر تعریف کرد: ریسک عبارت است از احتمال تغییر در مزایا و منافع پیش بینی شده برای یک تصمیم، یک واقعه و یا یک حالت در آینده. منظور از احتمال این است که اطمینانی به تغییرات متغیر نیست. در صورتی که اطمینان کافی نسبت به تغییرات وجود داشته باشد [۱۱]، تغییرات مطمئن در چارچوب منافع و مزایای پیش بینی شده پوشش پیدا می کرد، در حالی که عدم امکان پیش بینی ناشی از احتمالی بودن تغییرات، آن را به ریسک حاکم بر منافع و مزایا تبدیل کرده است. تغییر اشاره به هرگونه کاهش یا افزایش در منافع دارد. به این معنا که صرفا تغییرات نامطلوب نیست که در چارچوب ریسک پوشش داده می شود. بلکه تغییرات مطلوب نیز در این معنا در چارچوب ریسک قرار دارد. تصمیم، واقعه یا حالت اشاره به ارادی و غیر ارادی بودن شرایطی دارد که ریسک بر آن حاکم می شود. ممکن است تصمیمی به صورت ارادی گرفته شود، مزایا و منافع آن ارزیابی شود، و بر مزایا و منافع آن ریسک خاصی حاکم باشد. از طرف دیگر ممکن است واقعه یا حالتی در آینده به صورت غیر ارادی پیش آید و پیش بینی های مزایا و منافع احتمال تغییر کند [۴]. اولین بار آون (۲۰۱۶) براساس تعاریف کمی ارائه شده، شاخص کیفی برای ریسک معرفی کرد. در این تحقیق شاخص های ریسک پذیری در پنج بعد شناسایی، تحلیل، برنامه ریزی، پیگیری و کنترل قرار گرفتند. تحقیقات دیگر نیز به این ابعاد اشاره داشتند.

بعد شناسایی به منزله تبیین مهمترین عواملی که سازمان در جهت انجام فعالیت های خود با آن روبرو می شود در مدیریت ریسک می باشد. تحلیل در قالب این موضوع است که با توجه به عوامل شناسایی شده کدام عامل دارای بیشترین و کمترین میزان تاثیرگذاری بر فعالیت های سازمان است تعریف می شود. این امر در بعد برنامه ریزی به منزله ارائه راهکارها و قواعد در جهت حصول دستیابی به اهداف سازمانی تعریف می شود که با پیگیری امکان رسیدن به آن هدف سریع تر و با کمترین تنش سازمانی موجود است [۱]. در وهله آخر مدیریت ریسک کنترل قرار دارد که به منزله تبیین شاخص های به دست آمده از ارزیابی و استقرار فعالیت ها در سازمان به منظور ایجاد و انجام فعالیت ها است. این چرخه از مدیریت ریسک در سازمان می تواند

همواره به عنوان عاملی مهم در حفظ و بقای موجودیت سازمان در نظر گرفته شود و ارتقای سازمانی را با خود به بار آورد [۱۴].

مزیت رقابتی

"مزیت" طبق تعریف واژه نامه مریام وبستر (الف) برتری در موقعیت و شرایط و (ب) عامل یا شرایط منفعت برای دارنده ی آن تعریف می گردد و "رقابت" عمل یا فرایندی تعریف می شود که بین حریفان در می گیرد. بنابراین، آنچه از ترکیب این دو واژه بر می آید "عوامل و شرایطی است که باعث رقابت میان دو یا چند فرد، سازمان و... می گردد و باعث برتری حداقل یکی از آنها شده و در این میان مزیتی نیز حاصل می گردد." [۴۰].

اما هرچه تعریف ارائه شده برای این موضوع از جامعیت بیشتری برخوردار بوده و کارا باشد، درک مناسب تری از موضوع حاصل می گردد. در این راستا چندین تعریف ارائه شده توسط صاحب نظران در رابطه با مزیت رقابتی به شرح زیر ارائه می شود [۳۴]:

مزیت رقابتی عاملی است که سبب ترجیح محصول (کالا یا خدمات) یک شرکت نسبت به رقیب توسط مشتری گردد. مزیت رقابتی جایی شکل می گیرد که خرید یک محصول، ارزش بیشتری (نسبت به محصول رقیب) برای مشتری ایجاد کند. ارزش بیشتر برای مشتری همواره متناظر با مزیت رقابتی برای سازمان است. مزیت رقابتی عبارت است از قابلیت یک شرکت در عملکرد بهتر نسبت به صنعتی که در آن کار می کند.

فناوری اطلاعات

فناوری، چهارمین بعد محتوایی سازمان تلقی می شود که در طراحی بهینه ساختار سازمانی نقش اساسی دارد. از آنجایی که فناوری در تکوین ساختار و تحقق اهداف سازمانی موثر می باشد بنابراین منطقی است مدیران این رابطه را به طور دقیق مورد مطالعه قرار دهند [۷].

خدمات الکترونیکی هرگونه امور تجاری به صورت آنلاین و از طریق اینترنت می باشد این تکنیک در سال های اخیر رشد بسیاری داشته است و پیش بینی می شود بیش از این نیز رشد کند، خدمات الکترونیکی معمولاً کاربرد وسیع تری دارد، یعنی نه تنها شامل خرید و فروش از طریق اینترنت است بلکه سایر جنبه های فعالیت تجاری، مانند خریداری، صورت برداری از کالاها، مدیریت تولید و تهیه و توزیع و جابه جایی کالاها و همچنین خدمات پس از فروش را در بر می گیرد، البته مفهوم گسترده تر خدمات الکترونیک کسب و کار الکترونیک می باشد، وقتی که بتوان کلیه فرآیندهای تجاری در بازار را با استفاده از تکنولوژی وب انجام داد، خدمات الکترونیک حاصل شده است. به عبارت بهتر می توان گفت که هرگونه تبادل محصول و یا خدمات با استفاده از امکانات اینترنت و پرداخت پول از همین بستر را می توان به خدمات الکترونیک تعبیر کرد [۳۶].

در کل فناوری اطلاعات نوعی، خدمات بدون کاغذ است. به وسیله فناوری اطلاعات و خدمات الکترونیک تبادل اطلاعات خرید و فروش و اطلاعات لازم برای حمل و نقل کالاها، با زحمت کمتر و مبادلات بانکی با شتاب بیشتر انجام خواهد شد، به عبارت دیگر، خدمات الکترونیک نامی عمومی برای گستره ای از نرم افزارها و سیستم ها است که خدماتی مانند جستجوی اطلاعات، مدیریت تبادلات، بررسی وضعیت اعتبار، اعطای اعتبار، پرداخت به صورت روی خط، گزارش گیری و مدیریت حسابها را در اینترنت به عهده می گیرند. این سیستمها زیربنای اساسی فعالیت های مبتنی بر اینترنت را فراهم می آورند. هدف از به کارگیری خدمات الکترونیک، ارائه روشی جدید در انجام امور می باشد [۳۸].

پست مدرنیته به شکل کلی برای توصیف شرایط و وضعیت اقتصادی و فرهنگی جامعه ای به کار می رود که گفته می شود وضعیت مدرنیته را پشت سر گذاشته است. برخی از مکتب های فلسفی و فکری معتقدند که مدرنیته در نیمه دوم قرن بیستم به انتها رسید و با پست مدرنیته جایگزین شد. در حالی که دیگران از جمله یورگن هابرماس بر این باورند که مدرنیته هنوز به پایان نرسیده است. مدرنیته با ظهور صنعتی شدن بعد از قرون وسطی و سرمایه داری، نظارت و نظام ملت - دولت برجسته می شود. نتیجتاً، مدرنیته بایست جامعه ای فراصنعتی، فراسرمایه داری، و بدون دولت باشد. اگرچه هیچ کس تا به حال به طور جدی

درباره وضعیت جوامع معاصر غربی بحث نمی‌کند که بعد از مدرن در یک وضعیت مشخص نهادی قرار دارند. بلکه مفهوم پست مدرنیته زمانی که برای توصیف مسائل نهادی استفاده می‌شوند به ساخت اجتماعی‌ای اشاره دارند که تبادل اطلاعات جایگزین تولیدات صنعتی و به‌طور خاص صنایع سنگین به عنوان محرک ابتدایی اقتصادی شده‌است. لازم به تذکر است که فناوری اطلاعات عنصر حیاتی این فرایند است [۱۸].

گفته می‌شود که پست مدرنیته در یک تغییر کلی از تولید به مصرف به عنوان مجموعه مرکزی فرایندهای اجتماعی و اقتصادی ساخت اجتماعی مداخله می‌کند. به این معنا، مفهوم پست مدرنیته تا حدی مشابه جامعه فرا صنعتی است، این مفهوم اظهار می‌دارد که جوامع صنعتی شاهد تغییر جهت از ساخت صنعتی به صنایع خدماتی با تأکید بر فناوری اطلاعات هستند [۳۸].

عصر پست مدرن

اصطلاح پست مدرن اولین بار در سال ۱۹۳۹ توسط آرنولد توین بی به کار رفت؛ این اصطلاح بعداً در دهه ۱۹۶۰ در نیویورک توسط هنرمندان و منتقدان به کار گرفته شد، سپس نظریه پردازان اروپایی بودند که در دهه ۱۹۷۰ واژه مزبور را به کار بردند. تاکنون میان مفسران جدال گسترده‌ای بر سر تبیین و تعریف دقیق پست مدرن در جریان بوده است [۱۷]. فاکس (۱۹۹۹)، یکی از تحلیل‌گران پست مدرن در بررسی مفهومی این واژه، به بیان دو گونه طرز تلقی از پست مدرن اشاره کرده؛ صورت اول، به تعریف و بیانی مرتبط است که پست مدرن را مبتنی بر مدرنیسم و نشأت گرفته از آن می‌شناسد و صورت دوم، به تعریف و بیانی مربوط است که پست مدرن را مقابل مدرنیسم و نافی و طردکننده آن می‌داند. [۱۳]. طرفدار نظریه اول است. برداشت دیگری از پست مدرن حکایت از طرز تفکری معتدل تر دارد. بر اساس این تعریف، پست مدرن نه جنبه ویرانگری و طردکنندگی دارد و نه جنبه تکاملی و تثبیت‌کنندگی. در این صورت پست مدرن را باید به نوعی احیاگر مدرنیسم تلقی کرد. یعنی به تعبیری پست بعد زمانی را نمی‌رساند. در نگاه کاروسو و متزگر (۲۰۱۹)، پست مدرن به این معنی نیست که از جنبه زمانی در لحظه‌ای که بتوان آن را لحظه فنا و پایان‌پذیری مدرنیسم نامید، متولد شده باشد. از آن گذشته، پست مدرن عامل و یا به مفهوم عدم امکان تحقق دیدگاه مدرنیسم نیست. این چنین نیست که با موج پست مدرن جریان مدرنیسم رو به افول گزیده و تحقق نقطه نظرات و مقاصد مدرنیسم ممکن نباشد. بدین ترتیب، پست مدرن به این مفهوم خواهد بود که تلاش‌های طولانی و برجسته مدرنیته در اثر فشار ناشی از توهّمات واهی و بی‌جا، به گمراهی و بیراهه کشانده شده. مدرنیته با این وضع، بر باد رفتن امیدها و بی‌ثمری تلاش‌ها را به نمایش می‌گذارد. در این صورت هنر پست مدرن این است که موجی ایجاد کند و وضعیت پدید آمده را به گونه‌ای دیگر رقم زند. هنوز نمی‌توان از جنبه ساختاری یا شکلی برای پست مدرن یک ساختار جدید و متمایز از شکل و صورت مدرنیسم در نظر گرفت [۱۳]. بنابراین، عدم شکل‌پذیری تحولات فکری، علمی و فلسفی، کار را برای تعیین دور ویژه‌ای از تحولات، تحت نام پست مدرن مشکل می‌سازد. بنابراین، پست مدرن از نظر شکلی، همان مدرنیسم است که به حیات خود هم چنان ادامه می‌دهد. برای مدرنیسم دو ویژگی را می‌توان در دو زمینه سرعت رشد و بالندگی و پهنه و گستردگی تحولات علمی - صنعتی و فکری - فرهنگی در نظر گرفت. ویژگی دیگر مدرنیسم به محتوای تحولات باز می‌گردد. به نظر می‌رسد بتوان همین ویژگی‌ها را با تأکید بیشتری برای شرایطی که از آن به عنوان شرایط پست مدرن یاد می‌شود، صادق دانست [۱۵].

پیشینه تحقیق

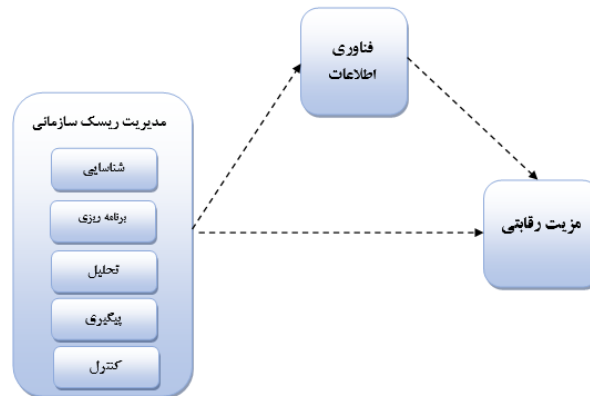
در تحقیقی که توسط سیدرضایی (۱۳۹۵) انجام گرفت بیان داشته است که تولید بدون کارخانه مفومی از یک استراتژی کسب و کار بر پایه برون سپاری فرآیندهای تولید می‌باشد که بر جایگاه یابی و بهره‌گیری از شبکه تامین و توزیع به منظور دستیابی به مزیت‌های رقابتی تولید تأکید می‌کند. تولید بدون کارخانه، به معنای نبودن کارخانه در فرآیند تولید نیست، بلکه به این معناست که میزان مشکلات ناشی از کارخانه داری برای صنعتگر به حداقل می‌رسد و از سایر منابع و امکانات نیز بهره می‌جوید و کارخانه بیشتر جایگاه تکمیلی پیدا می‌کند. تولید بدون کارخانه استعاره‌ای است از یک استراتژی کسب و کار بر

پایه برونسپاری فرآیندهای تولید با تاکید بر جایگاه یابی و بهره گیری از شبکه تامین و توزیع به منظور دستیابی به مزیت های رقابتی تولید، یا به عبارتی دیگر واگذاری فعالیت های مدیریتی و عملیاتی سازمان به کارگاه ها و شرکت های دیگر در راستای کاهش هزینه ها از یک طرف و افزایش بهره وری و تمرکز روی فعالیت های رهبری در سازمان از سوی دیگر و با هدف کسب توان رقابتی و کاهش ریسک تولید تحت یک نام تجاری مشخص. در این مقاله به اصول اساسی، تشکیلات سازمانی و سیستم برنامه ریزی تولید مورد نیاز برای تولید محصولات بدون نیاز به ایجاد کارخانه اشاره شده و مزیت های این روش نسبت به روش تولید با کارخانه مورد بررسی قرار گرفته و ساختار سازمانی تشکیل دهنده سیستم مذکور تشریح و نقش آن در توسعه و پیشرفت صنعت خودرو کشور مورد بررسی قرار گرفته است. در تحقیقی که توسط شیرافکن (۱۳۹۵) انجام گرفته است بیان داشته است که امروزه فناوری اطلاعات برای سازمان ها اهمیت حیاتی دارد و روش های گوناگونی برای اجرای موفقیت آمیز آن به کار می رود. زمانی که مهارت های مورد نیاز در سازمان و یا در داخل کشور در دسترس نباشد، با استفاده از برون سپاری می توان به خدمات تخصصی مورد نظر دسترسی پیدا کرد. علاوه بر مزایای و فرصت های برون سپاری فناوری اطلاعات، نباید ریسک های آن را از نظر دور نگه داشت. هدف این مقاله، شناسایی ریسک ها و فرصت ها و مزایای موجود در برون سپاری فناوری اطلاعات در شرکت های فناوری اطلاعات ایران و تعیین میزان اهمیت این ریسک ها از نظر شرکت های مذکور است. نتایج این تحقیق، بیانگر اهمیت متفاوت ریسک ها در هر یک از انواع برون سپاری در شرکت های فناوری اطلاعات کشور می باشد که در واقع فاز اول مدیریت ریسک (تخمین ریسک) را پوشش می دهد و می تواند یاریگر مدیران جهت اتخاذ تصمیمات مناسب برای مدیریت این ریسک ها باشد. در تحقیقی که توسط نیک قدم و جلیوند (۱۳۹۴) انجام گرفت بیان داشته اند که چالشهای امنیتی از جمله دغدغه های سازمان در زمان برونسپاری پروژه های فناوری اطلاعات میباشد. از بین رفتن، سوء استفاده، قرارگرفتن اطلاعات در مکان های نامناسب، دستکاری غیر مجاز داده ها و اطلاعات سازمان، ریسک های هستند که احتمال رخداد آندرزمان برونسپاری فناوری اطلاعات وجود دارد. از سوی دیگر هر ساله تعداد بسیار زیادی پروژه در حوزه فناوری اطلاعات برای اجرا توسط سازمان ها و شرکتهای جهت افزایش توان رقابتی و کسب سود برونسپاری می گردد، لذا توجه به مسئله امنیت اطلاعات بسیار حائز اهمیت خواهد بود. در این میان به کارگیری سیستم مدیریت امنیت اطلاعات، راهکاری است که با استفاده از سیاست ها، کنترل و استانداردهای امنیتی متناسب با سازمان از اطلاعات محرمانه و داراییهای فکری سازمان، اطلاعات شخصی و داده های مربوط به مشتریان محافظت میکند. تاکنون پژوهش های مختلفی در حوزه برونسپاری پروژه های فناوری اطلاعات صورت گرفته است و لیتمطالعات اندکی به ویژه در داخل کشور در زمینه چالش های امنیتی برونسپاری انجام شده است. پژوهش حاضر با بهره گیری از روش کتابخانه ای و بررسی پژوهش های پیشین به بررسی چالش های امنیتی برونسپاری پروژه های فناوری و راهکارهای مبتنی بر کاربرد سیستم های مدیریت امنیت اطلاعات پرداخته است. [۶] در تحقیق خود بیان داشته اند که یکی از سازمان هایی که امروزه با مسائل برون سپاری و ریسک های ناشی از آن مواجه است، شرکت گاز در ارائه خدمات گازرسانی به مشتریان خود می باشد، چرا که این شرکت تقریباً تمامی پروژه های خود را از طریق برون سپاری انجام می دهد. لذا با توجه به مشکلات و کاستی های موجود پیرامون تصمیم گیری در مورد سپردن پروژه های شرکت گاز به پیمانکاران، ارزیابی ریسک های برون سپاری این شرکت و اتخاذ تصمیمات بر مبنای تجزیه و تحلیل این ریسک ها ضروری به نظر می رسد. هدف از این پژوهش ارائه چارچوب مناسبی جهت ارزیابی و تحلیل ریسک ها در شرایط عدم قطعیت پروژه های برون سپاری شرکت گاز می باشد. بدین منظور با مطالعه در شرکت گاز استان اصفهان به کمک روش های شناسایی ریسک، ریسک های موثر در برون سپاری پروژه های شرکت گاز را شناسایی نموده و سپس به کمک الگوریتم آنالیز حالات بالقوه خرابی و بر اساس درجه الویت ریسک حاصل از شدت، میزان وقوع و احتمال کشف، کمی نمودن و الویت بندی فاکتورهای شناسایی شده انجام گردید و پس از آن اقدامات اصلاحی در جهت کنترل و کاهش ریسک ها ارائه شد. در این پژوهش نظر سنجی با استفاده از مصاحبه و تشکیل جلسات تیم های آنالیز حالات بالقوه خرابی که از کارشناسان خبره واحدهای شرکت انتخاب شدند انجام شد. بر اساس نتایج بدست آمده فاکتور کیفیت نامناسب کانال های پر شده اهمیت بیشتری در برونسپاری پروژه ها دارد و فاکتورهای برآورد پایین قیمت ساخت و نصب ایستگاه های گاز و نداشتن معیار (شاخص) ثابت جهت تهیه نقشه های اجرایی در سطح بالا بوده و نیازمند اعمال کنترل های مدیریتی بالاتری می باشد. کاربرد نتایج این تحقیق گام موثری

در کاهش ریسک پروژه های برون سپاری خدمات گازرسانی در شرکت گاز استان اصفهان با استفاده از شناسایی و اولویت بندی ریسک های عمده این پروژه ها خواهد بود. همچنین کمک به تعیین اولویت اقدامات لازم جهت کاهش ریسک و افزایش در صد موفقیت پروژه های شرکت از کاربردهای دیگر این پژوهش می باشد. حنفی زاده و زارع رواسان (۲۰۱۷) در تحقیقی به بررسی تحقیقی در مورد عوامل تاثیرگذار بر تصمیم برون سپاری خدمات بانکی : یک چارچوب چند چشم اندازی پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که مزایای ملموس درک شده، مزایای ناملموس درک شده، ریسک های درک شده، حریم شخصی و امنیت اطلاعات درک شده، قابلیت ایجاد قرارداد کامل، قوی تر کردن، قابلیت رابطه معتمدانه، عدم اطمینان در الزامات کسب کار، فشار بیرونی و بلوغ بازار عوامل مفیدی برای پیش بینی نیت برون سپاری پشتیبانی خدمات بانکداری الکترونیک می باشد در حالیکه اندازه سازمان و ظرفیت جاذب رقبا هیچ تاثیری بر این تصمیمات ندارد. هایوود و همکاران (۲۰۱۷) در تحقیقی به بررسی فعالیت برون سپاری و استراتژی رقابتی در صنعت هتل با تاکید بر نقش مدیر از دارایی خاص پرداختند. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که استراتژی رهبری هزینه بر فعالیت برون سپاری اثر مثبت دارد. در حالی که استراتژی تمایز تاثیر منفی بر برون سپاری فعالیت دارد. بعلاوه؛ نتایج این مطالعه نشان داد که دارایی خاص نقش تعدیل کننده مثبتی بین روابط با استراتژی رقابتی و برون سپاری ایفا می نماید. سعید و ایزلدين (۲۰۱۵) در تحقیقی به بررسی برون سپاری در بخش بانکداری در سطح وظیفه و سازمانی پرداختند. نتایج مطالعه نشان داد که عوامل تعیین کننده برون سپاری بر عملکرد سازمان، تاثیر مثبت و معنادار دارد. بروملی و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیق خود به این موضوع اشاره دارند که زمانیکه یک شرکت در جلوگیری از اثرات نامطلوب رویدادهای خارجی و نشان دادن واکنش به تغییرات محیطی بهتر عمل کند، در واقع در برابر اثرات اقتصادی نوسانات بازار کمتر حساس می شود، به عبارت دیگر، وقتی شرکتی مدیریت موثر ریسک را اعمال می کند، در هنگام انطباق با تغییرات و اختلافات محیطی بهتر عمل کرده و در نتیجه نوسان سودآوری آن کمتر می گردد. گونسکاران و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیق خود بیان می دارند که اعمال مدیریت ریسک باعث ایجاد انگیزه قوی در میان سهامداران عمده شرکت می شود به طوریکه منابع خود را در سرمایه گذاری های خاص شرکت بپردازند که این سرمایه گذاری ها می تواند شامل تولید محصولات دلخواه و یا به کارگیری تکنولوژی های خاص در صنایعی با رشد بالای دانش به جهت ایجاد تولیدات یا خدمات باشد، همچنین این سرمایه گذاری های خاص شرکت که بوسیله کارمندان، فروشندگان مواد اولیه، مشتریان و شرکاء، ایجاد می شود، در واقع نوعی منابع مالی شرکت به حساب می آید که غالبا با ارزش و نایاب بوده و مبنایی برای ایجاد ارزش اقتصادی بالاتر و کسب مزایای رقابتی مناسب برای شرکت تلقی می گردد. کرکسگلو و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیق خود بیان داشتند که رفتار، مجموعه فعالیت ها است که بروز عینی آن از طریق کارکردها و عملکردها آشکار می شود، بدین منظور مدیریت رفتار از موضوعات با اهمیت در ادبیات مدیریتی است که در اداره امور مورد توجه مدیران قرار می گیرد. نگویان و همکاران (۲۰۱۰) عقیده دارند که مدیریت جامع ریسک می تواند منتهی به ریسک ورشکستگی پایین تر شده و از خطر تعهداتی که از رابطه شرکت با مشتریان، فروشندگان مواد، شرکاء، مدیران، کارمندان و غیره بوجود می آید، بکاهد که البته این سطح پایین تر ریسک انگیزه ای برای سهامداران عمده به جهت سرمایه گذاری در منابع خاص مورد نیاز شرکت و تهیه ارتباطات تجاری با ارزش بلندمدت فراهم می نماید. لامین ماک (۲۰۰۵) مطالعه ای با عنوان «چرا هتل ها برون سپاری می نمایند؟ بررسی با استفاده از ویژگی های دارایی» انجام دادند. هدف این مطالعه بکارگیری نوع شناسی شش بعدی ویلیامسون از ویژگی دارایی به عنوان یک چارچوب نظری برای ارزیابی ماهیت فعالیت های برون سپاری در هتل ها بود. داده های مورد نیاز از طریق مصاحبه با مدیران ارشد در هتل های بزرگ کشور استرالیا جمع آوری شد. نتیجه این مطالعه نشان داد که دارایی های خاص فیزیکی دارای کمترین اهمیت و دارایی های خاص زمانی و برند از مهمترین عوامل تاثیرگذار در برون سپاری فعالیت ها در هتل های کشور استرالیا می باشد. نیکرسون و همکاران (۲۰۰۱) مطالعه ای با عنوان «موقعیت بازار، مشخصات منابع، و راهبری شرکتی: ارتباط بین استراتژی پورتر و ویلیامسون در زمینه پیک بین المللی و خدمات بسته های کوچک در ژاپن» انجام دادند. نتیجه مطالعه نشان داد که هزینه تراکنش در ترکیب با استراتژی می تواند برون سپاری خدمات پستی و پیک بسته های کوچک در ژاپن را توجیه کند. در این زمینه دارایی های خاص زمانی و فیزیکی مهمترین جنبه های هزینه تراکنش ارزیابی شدند.

مدل مفهومی پژوهش و فرضیه های تحقیق

این تحقیق به دنبال بررسی اثر مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن در مورد مطالعه بانک سپه می باشد، مرور پیشینه تحقیق در بخش قبل نشان از این داشت که مدیریت ریسک سازمانی در مطالعات پیشین همچون بروملی و همکاران (۲۰۱۵) به عنوان ابزاری مهم در پیشبرد اهداف سازمانی محسوب شده که می تاند بر عملکرد سازمانی تاثیر گذار باشد؛ از طرفی در بعد ایجاد مزیت رقابتی تحقیقاتی همچون براون و همکاران (۲۰۱۵) و بلانچارد (۲۰۱۹) به نقش ایجاد مزیت رقابتی در شرکت ها و سازمان ها در مقایسه با رقبا اشاره داشته اند. حال تحقیق حاضر که برگرفته از مطالعه سعیدی و همکاران (۲۰۱۹) به ارایه مدل خود پرداخته با توجه به خلاء موجود در تحقیقات پیشین در زمینه نبود تحقیقی واحد در ارتباط با بررسی همزمان مولفه های مدیریت ریسک سازمانی، مزیت رقابتی و فناوری اطلاعات به دنبال ارایه مدل خود در مورد مطالعاتی در صنعت بانکداری بانک سپه در عصر پست مدرن اقدام کرده است. بدین جهت مدل تحقیق متشکل از سه دسته متغیر مستقل، وابسته و میانجی است که در آن تاثیر مدیریت ریسک به عنوان بعد مستقل شامل مولفه های شناسایی، برنامه ریزی، تحلیل، پیگیری و کنترل بر مزیت رقابتی در سازمان به عنوان متغیر وابسته با نقش میانجی فناوری اطلاعات مورد سنجش قرار گرفته شده است، این مدل به همراه فرضیات مرتبط با آن در قسمت ذیل آورده شده است:

شکل (۱): مدل مفهومی پژوهش

بر این اساس فرضیه های زیر مطرح می شود که در آزمون های آماری بررسی خواهد شد:
 فرضیه اصلی:

مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

فرضیه فرعی:

۱. بعد شناسایی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

۲. بعد تحلیل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

۳. بعد برنامه ریزی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

۴. بعد پیگیری مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

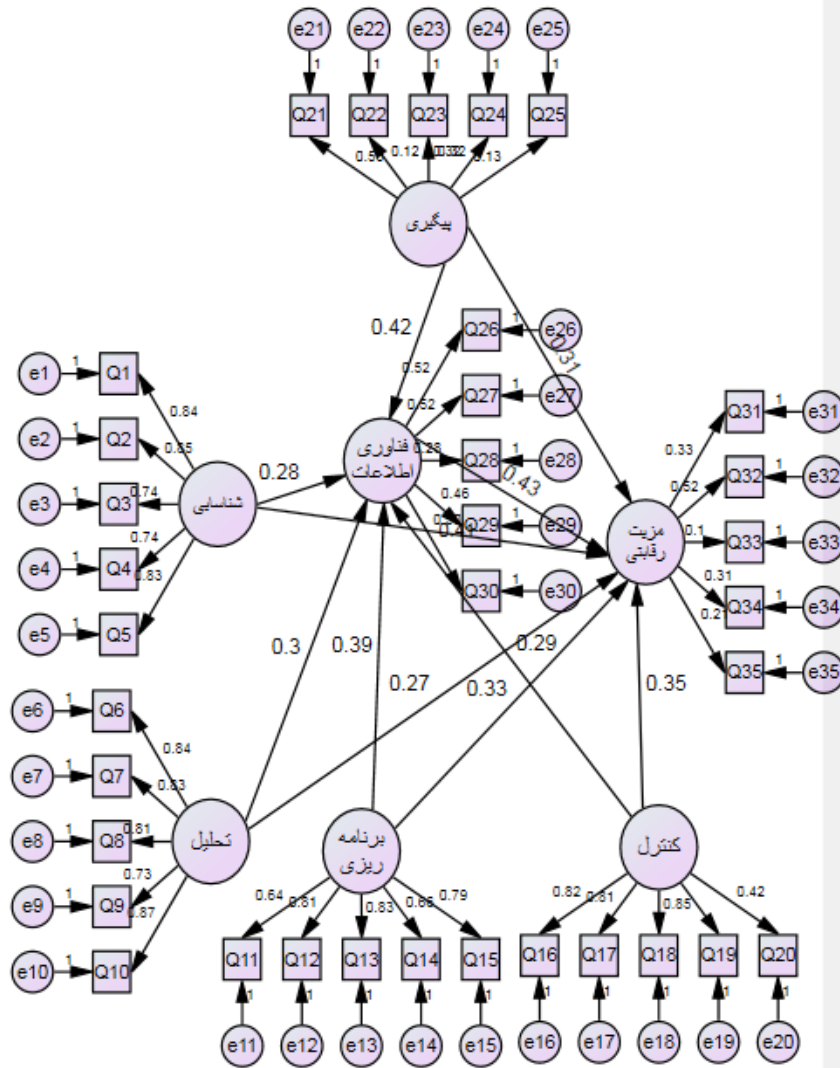
۵. بعدکنترل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر توصیفی با روشی پیمایشی است که از منظر هدف کاربردی تلقی می-شود. جامعه آماری تحقیق مورد نظر را مدیران ارشد ومیانی، کارشناسان ارشد ستادمرکزی بانک سپه تشکیل داده اند که تعداد آن برابر با ۲۶۱ نفر می باشد به منظور نمونه گیری از روش نمونه گیری تصادفی ساده استفاده شد که تعداد نمونه مناسب با استفاده از جدول مورگان برابر با ۱۵۳ نفر تعیین شد. روش و ابزار گردآوری داده در مقاله فوق پرسشنامه می باشد، پرسشنامه تحقیق حاضر از نوع استاندارد است که بر مبنای تحقیق سعیدی و همکاران (۲۰۱۹) شکل گرفته است. با وجود استاندارد بودن پرسشنامه تحقیق، روایی پرسشنامه توسط مدیران ارشد بانک سپه با سابقه بالای ۱۰ سال مورد تایید قرار گرفت همچنین با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ پایایی پرسشنامه نیز برابر با ۰.۸۶ به دست آمد که نشان از تایید پایایی پرسشنامه در مورد مطالعه حاضر را نشان داد. با توجه به گردآوری پرسشنامه های توزیع شده اقدام به تحلیل داده ها شده است که بر این مبنای استفاده از روش مدل معادلات ساختاری و تحلیل های مربوطه در نرم افزار به تجزیه و تحلیل داده ها اقدام شد که در بخش های بعد به آن اشاره شده است.

تجزیه و تحلیل داده ها

با توجه به مرور ادبیات حاصله و با توجه به مقالات و نظرات خبرگان معیارهای پرسشنامه تعیین گردید سپس با توجه به ابعاد موجود در مدل مفهومی تحقیق حاضر سوالات مربوط به هربعد به عنوان گویه مورد بررسی جهت تجزیه و تحلیل در مدل سازی معادلات ساختاری در نظر گرفته شد، در این قسمت به بررسی محاسبات مربوطه در زمینه ابعاد حاضر پرداخته شده است که در ابتدا به بررسی برازش پرسشنامه در ابعاد مطروحه و سپس انجام تحلیل مسیر اقدام گردید:

شکل (۲): مدل معادلات ساختاری (در حالت استاندارد)

برای بررسی برازش مدل نتایج در جدول زیر قابل مشاهده است:

جدول (۱): بررسی برازش کلی معادلات ساختاری (در حالت استاندارد)

حد مجاز	مقدار	نام پارامتر
کوچکتر از ۳	۱,۵۵۸	نسبت کای اسکور به درجه آزادی
کوچکتر از ۰,۰۵	۰,۰۰۲	شاخص برازش غیرنرم (RMSEA)
بزرگتر از ۰/۹	۰,۹۳۷	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
بزرگتر از ۰/۸	۰,۸۲۲	شاخص برازندگی (GFI)
بزرگتر از ۰/۸	۰,۸۱۴	شاخص برازندگی تعدیل یافته (AGFI)

در این جدول آزمون مجذور کای (خی دو) این فرضیه را که مدل موردنظر هماهنگ با الگوی همپراشی بین متغیرهای مشاهده شده است را می‌آزماید که با توجه به نتایج مقدار آن برابر با ۱,۵۵۸ می‌باشد و با توجه به این که حدمجاز کوچکتر از ۳ را ارضا کرده است نشان از برازش مناسب مدل در این معیار می‌باشد، شاخص ریشه‌ی میانگین مجذورات تقریب می‌باشد، شاخص RMSEA برای مدل‌های خوب برابر ۰/۰۵ یا کمتر است که در این تحقیق ۰,۰۰۲ می‌باشد که نشان از برازش مناسب در این بخش دارد، شاخص CFI بزرگتر از ۰/۹ قابل قبول و نشانه‌ی برازندگی مدل است که در این تحقیق برابر با ۰,۹۳۷ می‌باشد و نشان از برازش مناسب در این قسمت دارد، شاخص AGFI و GFI به ترتیب مقدار نسبی واریانس‌ها و کوواریانس‌ها را به گونه‌ی مشترک از طریق مدل ارزیابی می‌کند و شاخص برازندگی دیگر AGFI^۱ یا همان مقدار تعدیل‌یافته‌ی شاخص GFI برای درجه‌ی آزادی می‌باشد. این مشخصه معادل با کاربرد میانگین مجذورات به جای مجموع مجذورات در صورت و مخرج است که با توجه به نتایج برابر با ۰,۸۲۲ و ۰,۸۱۴ می‌باشد که حد مجاز را رعایت کرده است. حال با توجه به تایید برازندگی مدل و تایید تحلیل عاملی تاییدی به تجزیه و تحلیل فرضیات بر مبنای داده‌های موجود در پرسشنامه اقدام شده است:

آزمون فرضیه های پژوهش

در این قسمت با بررسی تحلیل مسیر به بررسی فرضیات موجود می‌پردازیم، با توجه به نتایج به دست آمده نتایج در جدول ذیل آورده شده است:

جدول (۲) بررسی فرضیات تحقیق

فرضیه	ضریب تاثیر	آماره‌ی تی استیودنت	سطح معنی داری	نتیجه‌ی آزمون
مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.	۰,۵۶	۲,۶۹۵	۰,۰۱۴	تایید
بعد شناسایی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.	۰,۲۰	۲,۳۲۹	۰,۰۱۶	تایید
بعد تحلیل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.	۰,۲۴	۲,۱۱۵	۰,۰۴۴	تایید
بعد برنامه ریزی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.	۰,۳۵	۲,۱۰۲	۰,۰۴۰	تایید
بعد پیگیری مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.	۰,۴۱	۲,۴۹۲	۰,۰۱	تایید
بعدکنترل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.	۰,۲۱	۲,۱۷۹	۰,۰۲۵	تایید

بر مبنای مدل تحقیق فرضیات مدل در دو بخش اصلی و فرعی تقسیم شده که در آن فرضیه اصلی به بررسی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن پرداخته و هر یک از فرضیات فرعی به تحلیل تاثیر مولفه‌های مدیریت ریسک شامل بعد شناسایی، بعد تحلیل، بعد برنامه ریزی، بعد پیگیری و بعدکنترل بر

¹ Adjusted Goodness of Fit Index

مزیت رقابتی با نقش میانجی فناوری اطلاعات اقدام شده است. بر این مبنا تحلیل فرضیات براساس خرجی نرم افزار به شرح ذیل آورده شده است:

فرضیه اصلی: مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

نتایج فرضیه ی اصلی تحقیق نشانگر تایید تاثیر مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن می باشد که در آن ضریب تاثیر برابر با ۰,۵۶ که نشان از تاثیر متوسط در این بخش می باشد و همچنین با توجه به آماره ی تی استیودنت که برابر ۲,۶۹۵ و سطح معنی داری برابر با ۰,۰۱۴ می باشد که نشان از تایید این فرضیه دارد.

فرضیه فرعی اول: بعد شناسایی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

نتایج فرضیه اول فرعی تحقیق نشانگر تایید تاثیر بعد شناسایی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن می باشد که در آن ضریب تاثیر برابر با ۰,۲۰ که نشان از تاثیر ضعیف در این بخش می باشد و همچنین با توجه به آماره ی تی استیودنت که برابر ۲,۳۲۹ و سطح معنی داری برابر با ۰,۰۱۶ می باشد که نشان از تایید این فرضیه دارد.

فرضیه فرعی دوم: بعد تحلیل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

نتایج فرضیه دوم فرعی تحقیق نشانگر تایید تاثیر بعد تحلیل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن می باشد که در آن ضریب تاثیر برابر با ۰,۲۴ که نشان از تاثیر ضعیف در این بخش می باشد و همچنین با توجه به آماره ی تی استیودنت که برابر ۲,۱۱۵ و سطح معنی داری برابر با ۰,۰۴۴ می باشد که نشان از تایید این فرضیه دارد.

فرضیه سوم فرعی: بعد برنامه ریزی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

نتایج فرضیه سوم فرعی تحقیق نشانگر تایید تاثیر بعد برنامه ریزی مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن می باشد که در آن ضریب تاثیر برابر با ۰,۳۵ که نشان از تاثیر ضعیف در این بخش می باشد و همچنین با توجه به آماره ی تی استیودنت که برابر ۲,۱۰۲ و سطح معنی داری برابر با ۰,۰۴۰ می باشد که نشان از تایید این فرضیه دارد.

فرضیه چهارم فرعی: بعد پیگیری مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

نتایج فرضیه چهارم فرعی تحقیق نشانگر تایید تاثیر بعد پیگیری مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن می باشد که در آن ضریب تاثیر برابر با ۰,۴۱ که نشان از تاثیر ضعیف در این بخش می باشد و همچنین با توجه به آماره ی تی استیودنت که برابر ۲,۴۹۲ و سطح معنی داری برابر با ۰,۰۱ می باشد که نشان از تایید این فرضیه دارد.

فرضیه پنجم فرعی: بعد کنترل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن تاثیر مثبت و معنادار دارد.

نتایج فرضیه پنجم فرعی تحقیق نشانگر تایید تاثیر بعد کنترل مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با تمرکز بر نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن می باشد که در آن ضریب تاثیر برابر با ۰,۲۱ که نشان از تاثیر ضعیف در این بخش می باشد و همچنین با توجه به آماره ی تی استیودنت که برابر ۲,۱۷۹ و سطح معنی داری برابر با ۰,۰۲۵ می باشد که نشان از تایید این فرضیه دارد.

بحث و نتیجه گیری

صنعت بانکداری امروزه در کشور با توجه به ورود بانک‌های خصوصی می‌بایست در جهت جلب مشتریان و ایجاد رضایت مشتریان گام بردارد، این مهم آن زمانی اهمیت دارد که ریسک‌های مختلف همواره سازمان‌ها به ویژه بانک‌ها را به عنوان نهادهای خدمت رسان در معرض واکنش قرار می‌دهد. تحقیق حاضر با توجه به نوع کاربردی بودن آن که در بانک سپه انجام گرفته است به بررسی فرضیات و اهداف تحقیق در ارتباط با تاثیر مدیریت ریسک سازمانی بر مزیت رقابتی با نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن در بانک سپه با استفاده‌ی از مدل سازی معادلات ساختاری پرداخته شد، در این راستا مدل تحقیق در سه بعد مستقل، وابسته و میانجی تبیین شدند که به واسطه آن به تحلیل داده‌ها در راستای بررسی نقش مدیریت ریسک سازمانی در مولفه‌های شناسایی، تحلیل؛ برنامه ریزی، پیگیری و کنترل بر مزیت رقابتی با نقش میانجی فناوری اطلاعات در عصر پست مدرن اقدام شد که نتایج به دست آمده نشانگر تایید کلیه فرضیات تحقیق داشت به طوری که با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان به این نکته اشاره داشت که مدیریت ریسک سازمانی امری مهم بر مزیت رقابتی در ارتباط با بانک سپه به عنوان مورد مطالعه با بانک‌های رقیب را دارد که می‌توان با تمرکز بر شاخص‌هایی همچون شناسایی در مولفه‌های کسب دانش، تسهیم دانش، تحلیل در مولفه‌های ارزیابی و سنجش داده‌های موجود، برنامه ریزی با آینده نگری و تبیین اهداف و چشم اندازهای سازمانی، پیگیری در ارتباط با سنجش های دوره‌ای و مقطعی و قیاس نتایج در بانک مورد مطالعه با بانک‌های رقیب در راستای سهولت و تبیین وظایف را مدنظر قرار داد. همچنین می‌توان در بعد کنترل به نقش بررسی کیفی و کمی سازمان در ارتباط با هم افزایی نتایج درون و برون سازمانی در جهت بهبود عملکرد و ایجاد مزیت رقابتی در سازمان گام برداشت. با توجه به نتایج به دست آمده از تحقیق حاضر، می‌توان به این نکته اشاره داشت که مدیریت ریسک در سطوح مختلف سازمانی علاوه بر بهبود عملکرد در ایجاد رقابت پذیری بانک تاثیر گذار است.

پیشنهادات برای پژوهشگران آتی

با توجه به محدودیت های موجود در تحقیق حاضر می‌توان تحقیقات آتی را با در نظر گرفتن متغیرهای مشابه از سوی یک متولی و با به خدمت گرفتن نیروی کار کافی در سطح بین المللی به اجرا در آورد و نتایج آن را با تحقیق حاضر مورد قیاس قرار داد؛ از سویی توصیه می‌شود متغیرهای کوچک تر تاثیرگذار که آن‌ها درون متغیرهای کلان این تحقیق نهان بودند، در پژوهشی مورد ارزیابی قرار گیرند تا تعیین شود که کدام متغیر بر دیگری برتری دارد و اولویت بندی متغیرها معین گردد. با توجه به نوع پرسشنامه ای بودن مساله ما به منظور بررسی مساله خود به انجام تحقیق در بخش های مختلف بانک‌ها در حالت کلی تر به بررسی مساله پرداخت. حالت دیگری که می‌توان از آن برای حل مدل خود استفاده کرد رویکرد تلفیقی سایر فرآیندهای تصمیم گیری از جمله پرامتی و تاپسیس به منظور دستیابی به نتایج کامل تر است که می‌توان از آن در جهت انجام تحقیقی در راستای تحقیق فوق اقدام کرد.

منابع و مراجع

- [۱] زنگانه؛ موسی الرضا، زنگانه، میثم ، عاشوری شیخی، الهام، ۱۳۹۳، اولویت بندی عوامل آمیخته بازاریابی خدمات و تاثیر آن بر ریسک پذیری در صنعت بیمه با استفاده از دیماتل فازی(مطالعه موردی استان گلستان)، کنفرانس بین المللی مدیریت در قرن ۲۱، تهران، موسسه مدیران ایده پرداز پایتخت ویرا
- [۲] سیدرضایی، میرتوحید، (۱۳۹۵)، تولید بدون کارخانه و نقش آن در صنعت خودروسازی ایران، چهارمین کنفرانس ملی مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تبریز، سازمان مدیریت صنعتی آذربایجان شرقی، دانشگاه تبریز،
- [۳] شیر افکن، محمد علی، (۱۳۹۵)، فرصت ها و تهدیدهای برون سپاری در فن آوری اطلاعات، اولین کنفرانس ملی مهندسی کامپیوتر، علوم کامپیوتر و فناوری اطلاعات، قم، دانشگاه جامع علمی کاربردی استاندارد قم
- [۴] کشوری فینی مرضیه، اسکندری، رضوان(۱۳۸۹)، بررسی تاثیر تاکتیک های مدیریت ریسک بر رفتار خرید خدمات شرکت های بیمه با استفاده از مدل معادلات ساختاری (تحقیق موردی شرکت بیمه البرز)، هفدهمین همایش ملی و سومین سمینار بین المللی بیمه و توسعه، تهران، پژوهشکده بیمه
- [۵] نیک قدم حجتی، ساناز و زهرا جلیوند، (۱۳۹۴)، کاربرد سیستم مدیریت امنیت اطلاعات در کاهش ریسک برونسپاری پروژه های فناوری اطلاعات، اولین کنفرانس بین المللی مدیریت، اقتصاد، حسابداری و علوم تربیتی، ساری، شرکت علمی پژوهشی و مشاوره ای آینده ساز ، دانشگاه پیام نور نکا،
- [۶] حسن زاده، علی؛ محسن شریف روحانی و امید آغاچر نامداری، (۱۳۹۴)، ارزیابی و الویت بندی ریسک های پروژه های برون سپاری در بخش اجرای شبکه وانشعابات شرکت گاز استان اصفهان، اولین کنفرانس ملی مدیریت راهبردی خدمات، اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد،
- [۷] قاسمی، بهروز، ۱۳۸۸ مدیریت رفتار سازمانی، چاپ دوم، تهران، انتشارات سپاهان.
- [8] Antonio, U., Scuotto, V., Alan, M., Fabio, F., & Luca, D. (2018). Do entrepreneurial knowledge and innovative attitude overcome “imperfections” in the innovation process? Insights from SMEs in the UK and Italy.
- [9] Aven, T. (2016). Risk assessment and risk management: Review of recent advances on their foundation. *European Journal of Operational Research*, 253(1), 1-13.
- [10] Aydin S., Ozer G., Arasil O., 2005.”Customer loyalty and effect of switching costs as a moderator variable”. *Marketing intelligence and planning*, Vol. 23, no. 1, pp. 89-103.
- [11] Basri, W. S. M., & Siam, M. R. (2019). Social media and corporate communication antecedents of SME sustainability performance: A conceptual framework for SMEs of Arab world. *Journal of Economic and Administrative Sciences*.
- [12] Bessis, J. (2011). *Risk management in banking*. John Wiley & Sons.
- [13] Bell, M. (2017). The romance of risk: Adventure’s incorporation in risk society. *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 17(4), 280-293.
- [14] Blanchard, T. S. (2019). *Free Expression Activism in a (Post) Modern World of Risk and Uncertainty (Doctoral dissertation)*.
- [15] Bromiley, P., McShane, M., Nair, A., & Rustambekov, E. (2015). Enterprise risk management: Review, critique, and research directions. *Long range planning*, 48(4), 265-276.
- [16] Brown, J., McGourty, B., & Schuermann, T. (2015). Model risk and the great financial crisis: The rise of modern model risk management.
- [17] Caruso, A., & Metzger, B. (2019). More than Fashionable Concepts? Risk, Security and Resilience in Modern History. *International Journal for History, Culture And Modernity*, 7(x), 301-320.
- [18] CLASING, H. (1982). *Modern Portfolio Theory—The Principles of Investment Management*. Dow Jones-Irwin, Homewood, Ill.

- [19] Falkheimer, J. (2018). Modernity Versus Postmodernity. *The International Encyclopedia of Strategic Communication*, 1-9.
- [20] Fox, N. (1999). Postmodern reflections on 'risk', 'hazards' and life choices. *Risk and sociocultural theory: New directions and perspectives*, 12-33.
- [21] Gunasekaran, A., Irani, Z., Choy, K. L., Filippi, L., & Papadopoulos, T. (2015). Performance measures and metrics in outsourcing decisions: A review for research and applications. *International Journal of Production Economics*, 161, 153-166.
- [22] Hartmann, T., & Driessen, P. (2017). The flood risk management plan: towards spatial water governance. *Journal of Flood Risk Management*, 10(2), 145-154.
- [23] Haywood, L. K., Forsyth, G. G., De Lange, W. J., & Trotter, D. H. (2017). Contextualising risk within enterprise risk management through the application of systems thinking. *Environment Systems and Decisions*, 37(2), 230-240.
- [24] Hanafizadeh, P., Hanafizadeh, P., Zare Ravasan, A., & Zare Ravasan, A. (2017). An investigation into the factors influencing the outsourcing decision of e-banking services: A multi-perspective framework. *Journal of Global Operations and Strategic Sourcing*, 10(1), 67-89.
- [25] Kirsch, P., Hine, A., & Maybury, T. (2015). A model for the implementation of industry-wide knowledge sharing to improve risk management practice. *Safety science*, 80, 66-76.
- [26] Kirkbesoglu, E., McNeill, J., & Ozder, E. H. (2015). An Evaluation of the Effectiveness of Insurance Organizations at Providing Information to Policyholders: A Cross-Cultural Comparison between United Kingdom & Turkey. *International Business Research*, 8(9), p35.
- [27] Lamminmaki, Dawne (2005), Why do Hotels outsource? An investigation using asset specificity, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, Vol 17, No.6, pp 516-528
- [28] Mechler, R. (2016). Reviewing estimates of the economic efficiency of disaster risk management: opportunities and limitations of using risk-based cost-benefit analysis. *Natural Hazards*, 81(3), 2121-2147.
- [29] Mashamba, T., & Munyanyi, W. (2019). Banks Business Models, Risk Management Systems And Small And Medium Enterprises Financing Proclivity In Zimbabwe.
- [30] Nguyen, H. L., Fong, C. M., & Ho, C. T. (2010). Using Analytical Hierarchy Process in Decision Analysis-The Case of Vietnam State Securities Commission. *IBusiness*, 2(02), 139.
- [31] Nickerson, J.A., Hamilton, B.H. and Wada, T. (2001), Market position, resource profile, and governance: linking Porter and Williamson in the context of international courier and small package services in Japan, *Strategic Management Journal*, Vol. 22 No. 3, pp. 251-73.
- [32] Ongore, V. O., & Kusa, G. B. (2013). Determinants of financial performance of commercial banks in Kenya. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 3(1), 237.
- [33] Organ, J., & Stapleton, L. (2016). Technologist engagement with risk management practices during systems development? Approaches, effectiveness and challenges. *Ai & Society*, 31(3), 347-359.
- [34] Power, M. (2004). The risk management of everything. *The Journal of Risk Finance*, 5(3), 58-65.

- [35] Saeidi, P., Saeidi, S. P., Sofian, S., Saeidi, S. P., Nilashi, M., & Mardani, A. (2019). The impact of enterprise risk management on competitive advantage by moderating role of information technology. *Computer Standards & Interfaces*, 63, 67-82.
- [36] Saeed, M., & Izzeldin, M. (2016). Examining the relationship between default risk and efficiency in Islamic and conventional banks. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 132, 127-154.
- [37] Snead, J. T., & Wright, E. (2014). E-government research in the United States. *Government Information Quarterly*, 31(1), 129-136
- [38] Usai, A., Scuotto, V., Murray, A., Fiano, F., & Dezi, L. (2018). Do entrepreneurial knowledge and innovative attitude overcome “imperfections” in the innovation process? Insights from SMEs in the UK and Italy. *Journal of Knowledge Management*, 22(8), 1637-1654.
- [39] VeskaVardareva, I. D. (2019). Postmodernity and proactive educational environment. *The Journal of Language Research and Teaching Practice*, 5(5), 91-95.
- [40] Zhu, Z., Hsu, K., & Lillie, J. (2001). Outsourcing—a strategic move: the process and the ingredients for success. *Management decision*, 39(5), 373-378.
- [41] Zhu, W., Ng, S. C., Wang, Z., & Zhao, X. (2017). The role of outsourcing management process in improving the effectiveness of logistics outsourcing. *International Journal of Production Economics*, 188, 29-40